EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 11.5.2020
COM(2020) 187 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o provádění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/99/EU ze dne 13. prosince 2011 o evropském ochranném příkazu

1. ÚVOD

1.1. Souvislosti

Směrnice 2011/99/EU o evropském ochranném příkazu (dále jen „směrnice“) představuje první směrnici o vzájemném uznávání, která byla přijata na základě čl. 82 odst. 1 písm. a) a d) SFEU po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost.

Směrnice byla navržena v roce 2010 z podnětu dvanácti členských států (Belgie, Bulharsko, Estonsko, Španělsko, Francie, Itálie, Maďarsko, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Finsko a Švédsko). Návrh byl přijat dne 13. prosince 2011. Společně s nařízením č. 606/2013 o vzájemném uznávání ochranných opatření v občanských věcech[1] (dále jen „nařízení“) a se směrnicí 2012/29/EU, kterou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu[2] (dále jen „směrnice o právech obětí“), vytvořila balíček opatření zaměřených na posílení práv a ochranu obětí trestných činů v EU. Směrnice a nařízení se konkrétně zabývají uznáváním ochranných příkazů v trestních a občanských věcech a zaměřují se na posílení ochrany osob v nouzi (obětí a potenciálních obětí), pokud cestují nebo se stěhují do jiného členského státu.

Směrnice je závazná pro všechny členské státy s výjimkou Irska a Dánska.

V roce 2018 zveřejnil Evropský parlament zprávu o uplatňování směrnice[3], a to na základě studie z roku 2017[4]. Evropský parlament se mimoto fungováním evropského ochranného příkazu zabýval v rámci obecné studie o trestním právu procesním v EU, která byla zveřejněna v roce 2018[5].

1.2. Účel a hlavní prvky směrnice

Cílem směrnice je zajistit, aby osoba, která využívá ochranné opatření v jednom členském státě, mohla této ochrany požívat i nadále při přestěhování nebo vycestování do jiného členského státu.

Směrnice stanoví pravidla, která příslušným orgánům umožňují zajistit takovou nepřetržitou ochranu v celé Unii.

Směrnice vyžaduje, aby příslušné orgány vydávajícího státu na základě vnitrostátního ochranného příkazu vydaly samostatný nástroj, evropský ochranný příkaz, a předaly jej příslušným orgánům vykonávajícího členského státu za účelem uznání a výkonu. Vykonávající orgán může přijmout jakékoli opatření dostupné v

[1] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) ze dne 12. června 2013 o vzájemném uznávání ochranných opatření v občanských věcech (Úř. věst. L 181, 29.6.2013, s. 4).

[2] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/29/EU ze dne 25. října 2012, kterou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu a kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2001/220/SVV, Úř. věst. L 315, 14.11.2012, s. 57.

[3] Zpráva o uplatňování směrnice 2011/99/EU o evropském ochranném příkazu (2016/2329 (INI)) ze dne 14. března 2018), https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-8-2018-0065_CS.html

[4] *European protection order Study*, EPRS, PE 603.272, září 2017, http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/603272/EPRS_STU(2017)603272_EN.pdf

[5] *Criminal procedural laws across the European Union – A comparative analysis of selected main differences and the impact they have over the development of EU legislation*, PE 604.977, srpen 2018, https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/604977/IPOL_STU(2018)604977_EN.pdf

obdobném případě ve vnitrostátních právních předpisech s cílem zajistit chráněné osobě pokračující ochranu. Na základě tohoto nástroje může příslušný vykonávající orgán pokračovat v ochraně chráněné osoby na svém území.

Směrnice se vztahuje na vnitrostátní ochranná opatření, jejichž cílem je ochrana osoby před trestnými činy, které mohou ohrozit její život, tělesnou, duševní nebo sexuální integritu, důstojnost či osobní svobodu. Vztahuje se na tři nejběžnější druhy vnitrostátních ochranných opatření:

- zákaz vstupu do míst, kde chráněná osoba bydlí či pracuje, která pravidelně navštěvuje nebo na nichž se pravidelně zdržuje,
- zákaz nebo omezení kontaktů s chráněnou osobou v jakékoli formě,
- zákaz nebo omezení týkající se přiblížení se chráněné osobě blíže než na předepsanou vzdálenost.

V praxi se ochranná opatření uplatňují především na ochranu žen v případech násilí ze strany partnera nebo domácího násilí, obtěžování, nebezpečného pronásledování (tzv. stalking) nebo sexuálního napadení. Důvodem je skutečnost, že oběti těchto trestných činů jsou obzvláště vystaveny sekundární a opakované viktimizaci, zastrašování a odvetě.

1.3. Cíl a rozsah zprávy

Tato zpráva hodnotí uplatňování směrnice, jak požaduje její článek 23. Posouzení vychází z analýzy vnitrostátních opatření k provedení směrnice, která byla oznámena Komisi, a z doplňujících údajů, jež členské státy sdělily Komisi (v souladu s články 21 resp. 22 směrnice).

Tato zpráva se zaměřuje na ustanovení, která tvoří jádro směrnice a mají zásadní význam pro řádné fungování evropského ochranného příkazu. Tato ustanovení zahrnují: stanovení příslušných orgánů; nezbytnost existence ochranného opatření podle vnitrostátního práva; vydání a uznání evropského ochranného příkazu; důsledky porušení opatření přijatých na základě evropského ochranného příkazu a povinnost informovat strany o jejich právech a příslušných rozhodnutích.

Zpráva se vztahuje na všechny členské státy vázané směrnicí[6].

2. OBECNÉ POSOUZENÍ

Ke dni 11. ledna 2015, k němuž uplynula lhůta pro provedení ve vnitrostátním právu (čl. 21 odst. 1), neoznámilo Komisi nezbytná opatření čtrnáct členských států: Belgie, Bulharsko, Česko, Řecko, Francie, Kypr, Lotyšsko, Litva, Portugalsko, Rumunsko, Slovinsko, Slovensko, Finsko a Švédsko.

V březnu 2015 zahájila Komise proti všem těmto členským státům řízení o nesplnění povinnosti podle článku 258 SFEU z důvodu neoznámení prováděcích opatření. V prosinci 2015 zaslala Komise odůvodněná stanoviska Řecku a Rumunsku a v červenci 2016 Belgii. Do 4. října 2017 oznámily všechny členské státy vázané

[6] Zpráva zahrnuje i Spojené království, neboť se týká období, během něhož bylo členským státem EU, a části přechodného období, během něhož se směrnice ve Spojeném království nadále uplatňuje.

směrnicí Komisi svá vnitrostátní prováděcí opatření. Zběžná analýza oznámených opatření neprokázala chybějící prvky. Řízení o nesplnění povinnosti z důvodu neúplného provedení byla uzavřena. To však nebrání tomu, aby Komise případně zahájila další řízení o nesplnění povinnosti kvůli nesprávnému provedení směrnice.

Všechny členské státy informovaly Komisi o justičních nebo rovnocenných orgánech, které jsou příslušné pro vydávání a výkon evropských ochranných příkazů. Některé členské státy neoznámily příslušné údaje o uplatňování nástroje podle článku 22 směrnice.

Z analýzy vyplývá, že jeden členský stát nevytvořil struktury nezbytné pro vydávání a uznávání evropských ochranných příkazů. Komise v současné době s dotyčným členským státem spolupracuje na vyřešení této záležitosti. V případě potřeby může Komise přijmout právní opatření.

3. KONKRÉTNÍ POSUZOVANÉ BODY

3.1. Příslušné orgány (článek 3 a článek 4)

V článku 3 se vyžaduje, aby členské státy informovaly Komisi o tom, které justiční nebo rovnocenné orgány jsou příslušné vydávat a uznávat evropský ochranný příkaz.

U většiny členských států jsou orgány příslušnými k vydávání evropského ochranného příkazu soudy, státní zástupci nebo vyšetřující soudci. V jednom členském státě byly určeny policejní orgány. Členský stát, ve kterém nelze vydat evropský ochranný příkaz v trestních věcech, určil občanskoprávní soudy pro přijímání žádostí o vydání evropských soudních příkazů jako vykonávající stát a jejich předání vydávajícímu státu v souladu s čl. 6 odst. 3.

Jako příslušný vykonávající orgán určila velká většina členských států místně příslušné justiční orgány. Jeden členský stát určil policii. Pro případy, kdy není známo bydliště chráněné osoby, určily dva členské státy dodatečně soudy ve svých hlavních městech.

Článek 4 umožňuje členským státům určit jeden nebo více ústředních orgánů, které jsou nápomocny příslušným orgánům. Ústřední orgán (ve většině případů ministerstvo spravedlnosti) určila více než polovina členských států.

Informace o příslušných orgánech byly získány převážně prostřednictvím portálu e-justice. Pouze polovina členských států však odpověděla na žádost portálu e-justice a malý počet z nich předal databázi vnitrostátních prováděcích opatření informace přímo v samostatném dokumentu. Jelikož ostatní členské státy nekomunikovaly, musely být informace o příslušných orgánech zjištěny a získány z vnitrostátních legislativních opatření oznámených databázi vnitrostátních prováděcích opatření. Obdržené informace jsou k dispozici na internetových stránkách Evropské justiční sítě[7].

[7] https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/libcategories.aspx?Id=85

3.2. Jazykový režim (článek 17)

Evropský ochranný příkaz musí být příslušným orgánem vydávajícího státu přeložen do úředního jazyka (úředních jazyků) vykonávajícího státu (čl. 17 odst. 1). Členské státy mohou prohlásit, že přijímají překlad do jednoho nebo více dalších úředních jazyků Unie (čl. 17 odst. 3).

Pouze několik málo členských států informovalo Komisi o tom, že akceptují i jiné jazyky, než je jejich vlastní jazyk. Několik členských států akceptuje angličtinu. Malý počet členských států akceptuje příchozí evropské ochranné příkazy v dalších jazycích na základě vzájemnosti.

3.3. Vydávání evropského ochranného příkazu (článek 5 a článek 6)

Podle směrnice se evropský ochranný příkaz nevydává automaticky na žádost chráněné osoby. Příslušný justiční orgán musí ověřit, zda jsou splněny podmínky pro vydání evropského ochranného příkazu stanovené v článku 5, přičemž zohlední délku zamýšleného pobytu a závažnost potřeby ochrany.

Některé členské státy stanoví ve svých právních předpisech formální podmínky. Například jeden z nich vyžaduje uvedení důvodů pro přestěhování do jiného členského státu. Jiný členský stát vyžaduje, aby byla délka pobytu delší než tři měsíce.

Směrnice požaduje, aby byla žádost o vydání evropského ochranného příkazu posouzena dostatečně rychle s ohledem na bližší okolnosti případu (13. bod odůvodnění). V tomto ohledu stojí za zmínku, že několik členských států stanovilo lhůty pro přijetí rozhodnutí o evropském ochranném příkazu v délce tří, deseti nebo patnácti dnů. Jeden členský stát stanoví, že evropský ochranný příkaz může být vydán současně s uložením vnitrostátního ochranného opatření.

Směrnice rovněž stanoví, že chráněná osoba může podat žádost o vydání evropského ochranného příkazu příslušnému orgánu vydávajícího nebo vykonávajícího státu. Vykonávající stát je povinen předat co nejdříve žádost příslušnému orgánu vydávajícího státu (čl. 6 odst. 3). Takovéto předávání žádostí umožnil značný počet členských států.

V několika členských státech však Komise ustanovení umožňující předávání žádostí nezjistila.

3.3.1. Procesní záruky pro osobu, která představuje nebezpečí (čl. 6 odst. 4)

Směrnice požaduje, aby před vydáním evropského ochranného příkazu měla osoba, která představuje nebezpečí, právo být slyšena a právo podat opravný prostředek proti ochrannému opatření, pokud se jí těchto práv nedostalo během řízení, jehož výsledkem bylo přijetí ochranného opatření (čl. 6 odst. 4).

Toto ustanovení provedla více než polovina členských států. Některé z nich překračují minimální požadavek stanovený v čl. 6 odst. 4 směrnice. Například v jednom členském státě je osoba, která představuje nebezpečí a která nebyla vyslechnuta v řízení, v jehož rámci bylo přijato vnitrostátní ochranné opatření, pozvána k výslechu do 72 hodin od podání žádosti o vydání evropského ochranného

příkazu. V jiném členském státě musí vydávající orgán ověřit, zda bylo vnitrostátní ochranné opatření přijato ve sporném řízení. Není-li tomu tak, doručí osobě, která představuje nebezpečí, rozhodnutí obsahující vnitrostátní ochranné opatření. Jiný členský stát požaduje, aby proběhlo slyšení jak chráněné osoby, tak i osoby, která představuje nebezpečí, pokud tyto dvě strany nesouhlasí s písemným řízením.

3.3.2. Povinnosti týkající se informování chráněné osoby (čl. 6 odst. 5 a 7)

Podle směrnice by měl příslušný orgán při přijetí vnitrostátního ochranného opatření uvědomit chráněnou osobu o možnosti požádat o evropský ochranný příkaz, a to v souladu s postupy podle svého vnitrostátního práva (čl. 6 odst. 5).

Řada členských států provedla tuto povinnost tím, že příslušným orgánům uložila výslovnou povinnost informovat chráněnou osobu při přijetí vnitrostátního ochranného opatření.

Směrnice dále stanoví, že je-li žádost o vydání evropského ochranného příkazu zamítnuta, musí příslušný orgán vydávajícího státu informovat chráněnou osobu o jakýchkoli použitelných opravných prostředcích proti takovému rozhodnutí, které jsou dostupné podle jeho vnitrostátního práva (čl. 6 odst. 7).

Povinnost informovat chráněnou osobu byla členskými státy provedena různě. V několika členských státech ukládá vnitrostátní právo orgánu, který zamítl žádost o vydání evropského ochranného příkazu, povinnost informovat chráněnou osobu o dostupných opravných prostředcích. V malém počtu členských států je rozhodnutí o zamítnutí vydání evropského ochranného příkazu oznámeno chráněné osobě, nebo je chráněná osoba informována o tomto rozhodnutí a jeho důvodech. V prováděcích právních předpisech však není jednoznačně stanoveno, že chráněná osoba je informována rovněž o existujících opravných prostředcích.

V několika členských státech nebylo zjištěno žádné ustanovení o informování chráněné osoby o opravných prostředcích.

3.4. Uznání evropského ochranného příkazu (článek 9, článek 10 a článek 15)

3.4.1. Postup pro uznání a přijetí (čl. 9 odst. 1–2)

Po obdržení evropského ochranného příkazu musí vykonávající stát příkaz neprodleně uznat a přijmout příslušné ochranné opatření, které je podle jeho vnitrostátního práva v obdobném případě dostupné (čl. 9 odst. 1 a 2). Příslušný orgán vykonávajícího státu má při určování takovéhoto opatření prostor pro uvážení.

Výše uvedený mechanismus přizpůsobení je dostupný téměř ve všech členských státech. Pouze jeden z nich neinformoval Komisi o svých vnitrostátních opatřeních, jimiž se provádí postup vydávání a uznávání evropského ochranného příkazu.

Ve vnitrostátních právních předpisech několika členských států je výslovně uvedeno, že přijaté opatření nemůže být přísnější nebo striktnější než původní opatření, že by mělo být rovnocenné nebo mírnější nebo že by měly být zváženy jakékoli rozdíly ve prospěch osoby, která představuje nebezpečí.

V jednom členském státě prováděcí předpis stanoví, že pokud se vykonávající orgán domnívá, že ochranné opatření podle evropského ochranného příkazu není

dostatečné a vhodné k zajištění pokračující ochrany, může požádat o úpravu opatření nebo o uložení jakéhokoli jiného opatření podle svého vnitrostátního práva senát složený ze tří soudců.

Pokud jde o dobu trvání nového ochranného opatření, vnitrostátní právní předpisy jednoho členského státu výslovně umožňují přijetí vnitrostátního ochranného opatření se stejnou dobou trvání jako u opatření přijatého ve vydávajícím státě. Ve dvou dalších členských státech se vyžaduje, aby nové ochranné opatření nepřesahovalo stanovenou dobu – 180 dní v jednom z těchto států a jeden rok ve druhém.

3.4.2. Časový rámec pro uznání a priorita při uznávání (článek 15)

Směrnice nestanoví závaznou lhůtu pro uznání evropského ochranného příkazu nebo pro přijetí vnitrostátního ochranného opatření na základě evropského ochranného příkazu. Několik členských států nicméně zavedlo konkrétní lhůty pro výkon evropského ochranného příkazu a uložilo svým příslušným orgánům, aby v této lhůtě evropský ochranný příkaz uznaly nebo přijaly jiné rozhodnutí o opatření. V závislosti na členském státu činí tato lhůta 2 dny, 3 dny, 10 dní, 15 dní, 7+10 dnů nebo 28 dnů. Tyto členské státy zavedly možnost prodloužit lhůtu v případě, že jejich příslušné orgány musí kvůli neúplným informacím obsaženým v evropském ochranném příkazu konzultovat příslušné orgány vydávajícího státu (postup stanovený v čl. 9 odst. 4).

Článek 15 směrnice stanoví, že uznání evropského ochranného příkazu musí mít stejnou prioritu, jakou by mělo v obdobném případě vnitrostátní ochranné opatření. Několik málo členských států provedlo znění článku 15 doslovně. Řada členských států vyžaduje, aby bylo rozhodnutí o uznání přijato neprodleně, okamžitě nebo bezodkladně.

3.4.3. Povinnost informovat chráněnou osobu, osobu, která představuje nebezpečí, a příslušný orgán vydávajícího státu o přijatých opatřeních a o důsledcích jejich porušení (čl. 9 odst. 3)

Směrnice ukládá příslušnému orgánu vykonávajícího státu povinnost uvědomit chráněnou osobu, osobu, která představuje nebezpečí, a příslušný orgán vydávajícího státu o jakýchkoli opatřeních přijatých na základě evropského ochranného příkazu. Musí je rovněž informovat o možných právních důsledcích (např. sankcích) v případě porušení takového opatření, jak jsou stanoveny ve vnitrostátním právu a v čl. 11 odst. 2.

Míra provedení této povinnosti se v jednotlivých členských státech liší. Většina z nich provedla povinnost poskytnout informace o opatřeních přijatých na základě evropského ochranného příkazu ve vztahu ke všem třem stranám. Řada členských států rozsah této povinnosti omezila a zabývala se pouze informacemi pro:

- vydávající stát a osobu, která představuje nebezpečí,
- chráněnou osobu a osobu, která představuje nebezpečí, a v několika málo členských státech také pro orgány v blízkosti chráněné osoby ve vykonávajícím státě, jako je státní zástupce nebo policie,

- příslušný orgán vydávajícího státu s očekáváním, že jeho příslušné orgány předají informace chráněné osobě.

V několika členských státech nebylo možné příslušná ustanovení určit.

V některých členských státech nejsou navíc poskytovány informace o možných právních důsledcích porušení ochranného opatření přijatého na základě evropského ochranného příkazu. Jeden členský stát je poskytuje pouze osobě, která představuje nebezpečí, a jiný pouze příslušnému orgánu vydávajícího státu a osobě, která představuje nebezpečí.

3.4.4. Důvody pro neuznání (čl. 10 odst. 1)

Směrnice stanoví devět důvodů pro neuznání evropského ochranného příkazu (čl. 10 odst. 1). Na základě těchto důvodů mohou vykonávající orgány odmítnout uznat evropský ochranný příkaz. Řada členských států provedla tyto důvody jako nepovinné a jeden je zavedl jako povinné. V několika dalších členských státech je většina důvodů pro neuznání zavedena jako povinných a malý počet důvodů jako nepovinných. Dva členské státy použily oba přístupy (povinné i nepovinné) při provádění těchto důvodů na téměř stejném základě.

Několik dalších členských států provedlo většinu důvodů pro neuznání (jako nepovinné), zároveň však nezavedlo jeden z důvodů pro neuznání. Několik málo z nich neprovedlo důvody pro neuznání vůbec.

Takové přístupy k provádění mohou vést k rozdílům mezi jednotlivými právními řády a mohou potenciálně ztížit uplatňování směrnice v praxi.

Kromě důvodů pro neuznání stanovených v článku 10 směrnice uvedlo několik členských států ve svých vnitrostátních právních předpisech další důvody pro neuznání evropského ochranného příkazu, jež se týkají možného porušení základních práv osoby, která představuje nebezpečí.

3.4.5. Povinnost uvědomit chráněnou osobu a vydávající stát o neuznání evropského ochranného příkazu (čl. 10 odst. 2)

Směrnice ukládá příslušnému orgánu vykonávajícího státu, který odmítne uznat evropský ochranný příkaz, řadu povinností týkajících se poskytování informací. Tento příslušný orgán musí o odmítnutí a o jeho důvodech neprodleně uvědomit vydávající stát a chráněnou osobu. Tuto povinnost provedly téměř všechny dotčené členské státy. V několika prováděcích předpisech však svým příslušným orgánům ukládají povinnost uvědomit pouze vydávající stát, a nikoli chráněnou osobu.

Příslušný orgán vykonávajícího státu musí mimoto v případě potřeby uvědomit chráněnou osobu o možnosti požádat o přijetí ochranného opatření v souladu s jeho vnitrostátním právem. Řada členských států tuto povinnost provedla, několik z nich však nikoli.

Směrnice stanoví, že příslušný orgán vykonávajícího státu informuje chráněnou osobu rovněž o jakýchkoli použitelných opravných prostředcích proti rozhodnutí o

neuznání, které jsou dostupné podle jeho vnitrostátního práva. Řada členských států tuto povinnost neprovedla.

3.5. Přijetí ochranných opatření na základě evropského ochranného příkazu, porušení opatření a jeho důsledky a povinnost týkající se oznámení v případě porušení (článek 11 a článek 12)

3.5.1. Postupy pro přijímání a výkon ochranných opatření (čl. 11 odst. 1)

Podle směrnice musí být vykonávající stát příslušný přijímat a vykonávat ochranná opatření na svém území po uznání evropského ochranného příkazu a na tato rozhodnutí se uplatňuje právo tohoto státu (čl. 11 odst. 1).

Ve všech členských státech kromě jednoho prováděcí předpis připomíná, že se na přijímání a výkon ochranných opatření vztahuje vnitrostátní právo. Jeden členský stát upřesnil, že se při přijetí vnitrostátního ochranného opatření vyžaduje výslech osoby, která představuje nebezpečí. V jiném je takovýto výslech vyžadován, ledaže jak chráněná osoba, tak i osoba, která představuje nebezpečí, souhlasí s písemným řízením. V několika dalších členských státech se tato slyšení provádějí, je-li to možné. Jeden členský stát v prováděcích právních předpisech také výslovně stanoví, že se evropský ochranný příkaz uzná a vhodné ochranné opatření přijme, aniž by byla osoba, která představuje nebezpečí, vyslechnuta.

Právo vykonávajícího státu se musí vztahovat i na opravné prostředky proti rozhodnutím přijatým v tomto státě ve vztahu k evropskému ochrannému příkazu (čl. 11 odst. 1). Směrnice nestanoví samostatný opravný prostředek pro osobu, která představuje nebezpečí, pokud by si tato osoba přála podat proti ochrannému opatření přijatému ve vykonávajícím státě opravný prostředek. Směrnice v tomto ohledu odkazuje na vnitrostátní postupy, pokud existují ve vnitrostátním právu tohoto státu. Je třeba uvést, že směrnice neukládá povinnost uvědomit osobu, která představuje nebezpečí, o dostupných opravných prostředcích.

Malý počet členských států ve svých prováděcích právních předpisech výslovně stanovil, že osoba, která představuje nebezpečí, má právo podat proti rozhodnutí o uznání evropského ochranného příkazu a/nebo přijetí vnitrostátního ochranného opatření na základě tohoto příkazu opravný prostředek. Dostupné opravné prostředky se liší od podání stížnosti (s odkladným účinkem, nebo bez něj) témuž orgánu, který evropský ochranný příkaz uznal a přijal vnitrostátní ochranné opatření, po odvolání k vyššímu orgánu z právních nebo skutkových důvodů nebo za účelem zpochybnění přípustnosti.

3.5.2. Důsledky v případě porušení ochranného opatření (čl. 11 odst. 2)

Směrnice se zabývá sankcemi a jinými právními důsledky v případě porušení jednoho nebo více opatření, která vykonávající stát přijal po uznání evropského ochranného příkazu (čl. 11 odst. 2).

Směrnice umožňuje vykonávajícímu státu uložit tresty a přijmout jakékoli jiné opatření v důsledku porušení daného opatření, pokud toto porušení představuje podle právních předpisů tohoto státu trestný čin (čl. 11 odst. 2 písm. a)).

Tento stát může rovněž přijmout jakákoli rozhodnutí jiné než trestní povahy v souvislosti s porušením opatření (čl. 11 odst. 2 písm. b)) a jakékoli naléhavé a předběžné opatření za účelem ukončení porušování opatření, případně v očekávání následného rozhodnutí ze strany vydávajícího státu (čl. 11 odst. 2 písm. c)).

Řada členských států provedla tato ustanovení téměř doslovně. Některé členské státy v prováděcích předpisech upřesnily důsledky nesouladu s opatřením přijatým jejich příslušnými orgány při uznání evropského ochranného příkazu. Vnitrostátní právní předpisy malého počtu členských států stanoví za nedodržení povinnosti nebo zákazů uložených v evropském ochranném příkazu trest odnětí svobody a/nebo pokutu. Pár členských států předpokládá pouze finanční sankce. Několik dalších odkázalo na přijetí „přísnějšího“ nebo „tvrdšího“ opatření nebo „jiného druhu ochrany či pomoci“ ze strany příslušného justičního orgánu.

V malém počtu členských států nebyly zjištěny vnitrostátní předpisy, jimiž se provádí ustanovení čl. 11 odst. 2 směrnice.

3.5.3. Povinnost oznámit příslušnému orgánu vydávajícího státu porušení ochranného opatření (článek 12)

Směrnice ukládá vykonávajícímu státu povinnost oznámit vydávajícímu státu nebo státu dohledu[8] jakékoli porušení opatření přijatých na základě evropského ochranného příkazu (článek 12). Účelem tohoto oznámení je umožnit příslušnému orgánu vydávajícího státu urychleně rozhodnout o jakékoli vhodné reakci ohledně ochranného opatření uloženého v tomto státě vůči osobě, která představuje nebezpečí (26. bod odůvodnění).

Pro usnadnění oznamování stanoví směrnice v příloze II jednotný formulář a ukládá příslušnému orgánu vykonávajícího státu povinnost jej použít (článek 12). Formulář by měl obsahovat standardní informace o dotčených osobách, podrobnosti o evropském ochranném příkazu a příslušných orgánech.

Tuto povinnost neprovedl jeden členský stát.

4. SBĚR ÚDAJŮ

Směrnice stanoví, že v zájmu snazšího hodnocení jejího uplatňování musí členské státy předávat Komisi příslušné údaje týkající se uplatňování vnitrostátních postupů ve věci evropského ochranného příkazu, a to alespoň počet žádostí o vydání

[8] To platí v případě rozsudku ve smyslu článku 2 rámcového rozhodnutí 2008/947/SVV o probačních opatřeních a alternativních trestech nebo v případě rozhodnutí o opatřeních dohledu ve smyslu článku 4 rámcového rozhodnutí 2009/829/SVV.

evropského ochranného příkazu a počet vydaných nebo uznaných příkazů (článek 22). Členské státy se navíc vyzývají, aby poskytovaly další údaje, například o povaze dotčených trestných činů (32. bod odůvodnění).

Členským státům byly zaslány dva dotazníky se žádostí o výše uvedené informace, a to 1. září 2017 (pro období od roku 2015 do poloviny roku 2017[9]) a 11. března 2019 (pro roky 2015–2018).

Na dotazník zaslaný v roce 2017 a/nebo na dotazník, který byl zaslán v roce 2019, odpovědělo devatenáct členských států. Tři z devatenácti členských států odpověděly pouze na dotazník zaslaný v roce 2017. Ostatních šestnáct členských států poskytlo v roce 2019 aktualizované informace.

Statistické údaje poskytnuté členskými státy a sestavené pro období 2015–2018 udávají celkem 37 vydaných evropských ochranných příkazů. Podle odpovědí na dotazník byla většina nahlášených evropských ochranných příkazů vydána jediným členským státem (27 z celkem 37). Další dva členské státy rovněž oznámily, že vydaly evropský ochranný příkaz. Z dostupných informací vyplývá, že uznáno bylo pouze patnáct evropských ochranných příkazů, které vedly k přijetí ochranných opatření ve vykonávajícím státě (čtyři v roce 2015, pět v roce 2016, tři v prvním pololetí roku 2017 a tři v období 2017–2018). Deset členských států uvedlo, že nevydaly ani neuznaly žádný evropský ochranný příkaz.

Několik členských států uvedlo příklady osvědčených postupů, pokud jde o systémy řízení případů, z nichž některé zahrnují registraci evropských ochranných příkazů.

5. ZÁVĚR

Vnitrostátní prováděcí předpisy obdržené od všech 26 členských států vázaných touto směrnicí se zdají být celkově uspokojivé, zejména co se týká mechanismu uznávání evropských ochranných příkazů. Prováděcí předpisy jsou dostatečné, aby bylo možno evropské ochranné příkazy vydávat a uznávat ve všech členských státech s výjimkou jednoho.

Z analýzy uplatňování směrnice v praxi však vyplývá, že dosud nedosáhla svého plného potenciálu, jak ukazuje nízký počet vydaných a provedených evropských ochranných příkazů. Podle informací, které má Komise k dispozici, bylo vydáno pouze 37 evropských ochranných příkazů a pouze patnáct jich bylo vykonáno. Vnitrostátní orgány příslušné pro vydávání evropských ochranných příkazů nejsou plně informovány o možnosti tak učinit. Osoby, které potřebují ochranu, si mimoto nemusí být plně vědomy toho, že mohou požádat o evropský ochranný příkaz.

V některých členských státech by se mělo zlepšit provádění některých ustanovení směrnice, jako je povinnost týkající se poskytování informací.

Některé členské státy nepředpokládají žádné sankce za porušení opatření přijatého na základě uznání evropského ochranného příkazu. To může mít odrazující účinek na případné žádosti o tuto formu přeshraniční ochrany.

[9] 30. června 2017.

Dalším důvodem nedostatečného využívání evropského ochranného příkazu může být široká škála ochranných opatření dostupných v členských státech (v občanskoprávních, správních nebo trestních řízeních).

Komise bude i nadále posuzovat dodržování směrnice ze strany členských států a přijme vhodná opatření k zajištění souladu s jejími ustanoveními v celé Unii. V případě potřeby zahájí Komise proti členským státům, které směrnici nedodržují, řízení o nesplnění povinnosti.

Komise zároveň s členskými státy úzce spolupracuje na překonání obtíží při provádění směrnice. Komise zejména prostřednictvím finanční podpory prosazuje účinné uplatňování vnitrostátních ochranných příkazů, a to zvyšováním informovanosti a zdůrazňováním potřeby poučit aplikující odborníky o dostupnosti evropského ochranného příkazu[10].

[10] Nařízení (EU) č. 1382/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se zavádí program Spravedlnost na období 2014 až 2020, Úř. věst. L 354, 28.12.2013, s. 73.